

Förnedring

"Detta är inte sant, så dum kan ingen människa vara!"

När jag hörde nyheten om Ludmilas doping på söndagskvällen hade jag inledningsvis svårt att överhuvudtaget ta det till mig. Hur man tar risken att bränna hela sin karriär, sin trovärdighet, sin framtid för att eventuellt tjäna några hundradelar på en kälkåkning...

Sedan gick mina tankar tillbaka till en ljum sommarkväll i Lerum i augusti. Årets Ungdoms-SM avgjordes på Stenkullens idrottsplats. Efter en härlig TexMex-middag bänkade vi oss för att lyssna på Ludmila och Johan Engqvist. De höll en lysande föreläsning om Ludmilas karriär och vad som krävs för att bli världs-stjärna i friidrott. Landets mest lovande 15-16-åringar och deras tränare lyssnade fascinerat och autografkön växte sig lång efteråt.

Jag undrar vad de tänker idag. Förmodligen känner de sig lika lurade som alla andra. Man känner sig lurad och förbannad för att man trodde på henne! Ludmila kom till Sverige med sämsta tänkbara förutsättningar. En doping-avstängd ryska, vem fasan skulle tro på henne? Men hon vann en arbetsseger! Hon demonstrerade sin stolthet över att vara svenska, målade sina naglar blågula och tävlade på SM. Det hon förmedlade var en mänsklighet som långt ifrån alla idrottstjärnor visar upp.

Ludmila på Stenkullen vid USM

Hennes kamp mot och segern över bröstcancer engagerade och berörde det svenska folket djupt. Segern vid DN-galan var ett historiskt svenskt idrotts- ögonblick sett mot den bakgrunden. Jag tror

också att hon var en förebild och inspirationskälla för andra cancerpatienter. Många läkare vittnade om detta.

Hon vann OS-guld, VM-guld men framförallt det svenska folkets kärlek.

Nu kommer domen att bli desto hårdare. Att hon genomgått massor av dopingtester under sina friidrottsår som svenska tappar helt plötsligt sin betydelse. Nu tvivlar nog de flesta på att hon tagit sina medaljer med hederliga metoder. Självt vill jag tro att hon inte dopat sig. Trots allt sprang hon ca en kvarts sekund långsammare som svenska än sovjetiska. Och det fast hon utvecklat och intensifierat sin träning tillsammans med sin make och tränare Johan.

Jag vill tro - men jag tvivlar... Detta delar jag nog med de flesta.

Ludmila kom in i den svenska idrottsrörelsen med en dopingavstängning bakom sig. Visserligen blev den hävd efter tre år, med motivering att det var hennes dåvarande make som gett henne preparaten utan hennes vetskap. Inom friidrottsfamiljen är dock detta något som setts med mycket stor skepsis. Dessutom var hon 1993 medlem av en grupp ryska friidrottare som inte släpptes in i Sverige efter det att deras tränare tagits i tullen med en stor mängd dopingpreparat. Det är den här bakgrunden som gör att hennes försök till förklaringar denna gång tas med så stor skepsis. Hon kom in i den svenska idrottsrörelsen via en dopingavstängning - nu lämnar hon den på samma sätt!

Patrik Sjöberg och Sven Nylander var hårda i sina omdömen i sportnyheterna på söndagskvällen, men det är nog på den nivån kritiken kommer ligga. Man skall komma ihåg att Patrik Sjöberg under ett par år var ihop med den ryska längdhopperskan Larissa Bereznaya och hade lite bättre insyn i den sovjetiska friidrottskulturen än gemene man.

Däremot har han fel på en punkt. När han säger att det är lätt att undgå dopingkontroller så beskriver han möjligen verkligheten under sin karriär. Men här har oerhört mycket hänt under bara tio års tid! **Kontrollnätet är mycket finmaskigare nu än när Patrik var aktiv.** Möjligheten för en dopad svensk friidrottare att undgå upptäckt är avsevärt mycket mindre nu. I Friidrottens Hus har vi täta besök av dopingpolisen. Och de är mycket välkomna! Vi har inget att dölja och skulle det finnas någon fuskare vill vi avslöja honom.

Det är lätt att fördöma idrottskvinnan Ludmila, men jag kan trots allt känna ett visst mått av medlidande med människan Ludmila. Svaret på varför hon åker till Ryssland och stoppar i sig anabola steroider verkar hon inte ens själv kunna ge, men vi finner det kanske någonstans i hennes uppväxtmiljö. Hon kommer från mycket fattiga förhållanden. Som tonårsmor hade hon två jobb samtidigt som hon tränade stenhårt. För henne var idrotten den kanske enda vägen ut, en kamp där alla medel var tillåtna. Och i det sovjetiska systemet var dopingen en del av vardagen. Jag försvarar inget, försöker bara förstå.

Men varför denna sista förtvivalade kamp efter en medalj i kälkåkning? Hon hade ju redan allt. En plats i den svenska idrottshistorien och en plats i det svenska folkets hjärta. Och "varumärket Ludmila" var så starkt att hennes ekonomiska framtid var tryggad. Hade hon kommit åtta i OS i bob hade ingen människa brytt sig, det var ju ändå bara en kul grej.

Är det så enkelt att hon inte klarar av att stå utanför rampljuset, att anpassa sig till ett svenskliv utanför idrotten. Det är ju i och för sig inte så ovanligt. Arne Ljungqvist talade i morse om att det uppstått ett visst mönster inom friidrotten. De som åker fast är ofta gamla idrottare som dopar sig i ett sista desperat försök att hänga sig kvar i världstoppen. Merlene Ottey, Linford Christie, Dieter Baumann, Mary Decker-Slaney och Dennis Mitchell är några av namnen.

Däremot behöver svensk friidrott inte ta åt sig. Ludmila är en produkt av ett gammalt system i ett land som inte längre existerar. Ingen annan idrott jobbar så intensivt mot fusket som vi. Att fler friidrottare åker fast är ett friskhetstecken, inget annat! Testa Kajsa Bergqvist, Robban Kronberg och Christian Olsson 365 dagar om året, de har inget att frukta. Ingen svensk landslagsman (eller kvinna) har fällts för dopingbrott sedan 1985 trots ett allt mer omfattande testprogram.

Vi försöker verkligen - kan man säga detsamma om exempelvis de stora lagsporterna?

Och vad blir det av Ludmila och Johan? Det är kanske för tidigt att uttala sig kategoriskt, men jag tvivlar på att de kommer att finna någon förståelse eller sympati hos det svenska folket. Låt oss hoppas att de kommer ur detta välbehållna och kan finna en meningsfull tillvaro efter idrotten.

Mest synd tycker jag om Ludmilas tonåriga dotter som måste gå till skolan idag också.

Detta är en mycket, mycket sorglig historia.

Per Crona